

SOBA
Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

Jaarverslag 2018

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

Postbus 46
2950 AA ALBLASSERDAM

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Financieel beleid	15
Continuïteitsparagraaf	19
Verslag toezichthoudend orgaan	23
Kengetallen	25

Jaarrekening:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
Balans per 31 december 2018	35
Staat van baten en lasten 2018	36
Kasstroomoverzicht 2018	37
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	38
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	41
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten (Voorstel) bestemming van het resultaat	45
Gebeurtenissen na balansdatum	46
Verbonden partijen	47
Verantwoording subsidies	48
WNT-Verantwoording 2018	49
Statutaire bestemming van het resultaat	53
Gegevens over de rechtspersoon	54
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	55

Overige gegevens:

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57
---	----

Bijlagen:

OCW-bijlage	62
-------------	----

BESTUURSVERSLAG

Voorwoord

OPEN VEILIG SAMEN

*Vanuit deze kernwaarden wordt er binnen de
Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam gewerkt.*

De brede maatschappelijke discussie over de kwaliteit van het basisonderwijs en arbeidsmarkt voor leerkrachten is ook niet aan Alblasserdam voorbij gegaan. Alle scholen in Alblasserdam verdienen de waardering en respect vanuit de samenleving. Met te beperkte middelen wordt elke dag hard gewerkt om de ruim 2000 kinderen in Alblasserdam les te geven en zo de basis te leggen voor hun ontwikkeling.

Het is goed om te constateren dat de salarissen voor leerkrachten in 2018 flink werden verhoogd en de eerste middelen voor de verlaging van de werkdruk beschikbaar kwamen. De aantrekkelijkheid van het beroep van leerkracht staat al lange tijd onder druk. Onterecht! Het maatschappelijke draagvlak voor forse investeringen in het basisonderwijs is groot. Helaas is er veel druk nodig om de politiek zo ver te krijgen dit te honoreren. Er is nog veel meer geld nodig om kinderen en leerkrachten te faciliteren met goede gebouwen en ondersteuning. Op het passend onderwijs is fors bezuinigd, de gevolgen hiervan zijn elke dag merkbaar.

Wij werken vanuit onze kernwaarden open, veilig en samen. Kinderen krijgen de kans hun talenten te ontdekken en uit te groeien tot wereldwijze tieners die de stap naar hete voortgezet onderwijs kunnen maken

Door 't Nokkenwiel en Het Palet wordt met verschillende externe partners samengewerkt en de samenwerking met ouders en leerlingen onderling is op beide scholen als vaste waarde in het curriculum opgenomen. Iedereen kan bij onze scholen altijd terecht voor vragen en/of gesprekken. Wij stellen ons open. Men weet inmiddels dat het binnen Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam altijd mogelijk is om vrijblijvend binnen te lopen om informatie te vragen.

Om ons onderwijs goed te faciliteren is ook in 2018 weer geïnvesteerd in het verbeteren van de opbrengsten. Beide scholen werken aan methodieken om opbrengstgericht te werken. In november beloofde de Inspectie dit met een mooie voldoende voor de kwaliteit op de school 't Nokkenwiel. Recent, in april 2019, kwam de Inspectie op Het Palet in het kader van regionaal themaonderzoek naar didactisch handelen. De Inspectie was ook hier positief in haar oordeel.

Samen met de gemeente en andere scholen in Alblasserdam willen we graag werken aan de verbetering, het eigentijds en duurzaam maken van alle schoolgebouwen. In 2018 hebben we het initiatief genomen om in overleg met de ander schoolbesturen te gaan werken aan een integraal huisvestingsplan voor de gemeente. De overtuiging is dat alle kinderen een goed, veilig en duurzaam schoolgebouw verdienen. In 2019 krijgt dit een vervolg.

Met de kinderopvangorganisatie WASKO werken we aan de ontwikkeling van moderne kindcentra. De voorzieningen voor buitenschoolse opvang, kinderdagverblijven, VVE en peuterspeelzalen zijn van hoog niveau. In 2019 ondertekenen we een overeenkomst als een meer formele bevestiging van wat al enige jaren de praktijk is.

Financieel was 2018 een moeilijk jaar met een negatief resultaat als gevolg. Vooral de inzet van helaas noodzakelijke inhuur van extern personeel voor vervanging en tijdelijke oplossingen voor vacatures was hiervan de oorzaak. De krappe arbeidsmarkt laat zich hier voelen. Mooi is de constatering dat we een aantal nieuwe leerkrachten afkomstig uit Alblasserdam mochten verwelkomen! De organisatie blijft financieel gezond. De opgebouwde reserves zijn toereikend. Voor 2019 en verder werken we weer toe naar een beter financieel resultaat. In 2019 zal dit nog niet lukken door investeringen in de bestuurlijke schaalvergroting, kwaliteit, kindcentra en het afbouwen van de externe inhuur.

SOBA

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasdendam

Een woord van dank is op zijn plaats aan de leerkrachten en de ouders die respectievelijk naast hun lesgevende taak en als vrijwilligers, weer heel veel inzet hebben getoond. Het bestuur waardeert dit zeer en dankt de medewerkers en ouders dan ook van harte. Ouders, leerkrachten en kinderen zijn en blijven de belangrijkste ambassadeurs van de scholen!

12 juni 2019

Aat van Genderen,

Algemeen directeur-bestuurder

Algemene Informatie

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam.

De missie van het bestuur is kort en krachtig: het in stand houden van twee zelfstandige scholen voor openbaar basisonderwijs, gehuisvest in drie goed geoutilleerde gebouwen, die voldoen aan de eisen van eigentijds en kwalitatief hoogstaand onderwijs.

Sinds 1 januari 2011 is het openbaar basisonderwijs verzelfstandigd. Vanaf deze datum berust het bevoegd gezag van de twee openbare basisscholen Het Palet en 't Nokkenwiel bij de Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam (SOBA).

De visie in het kader van de missie is:

- De scholen hebben in het kader van de missie als doel een maximale bijdrage te leveren aan het ontwikkelingsproces van kinderen vanaf 4 jaar, tot de leeftijd waarop ze naar het vervolgonderwijs gaan;
- Dit willen de scholen bereiken door een veilige, uitdagende, stimulerende en vertrouwde leeromgeving aan te bieden waar gewerkt wordt aan een doorgaande ontwikkelingslijn op cognitief en sociaal- emotioneel gebied met ruimte voor de individuele kwaliteiten en extra zorg, gericht op de basisvaardigheden die behoren bij de basisschool en goed aansluit bij het vervolgonderwijs;
- Respect voor anderen, verantwoordelijkheid, normen en waarden, spelen een belangrijke rol in het pedagogische klimaat.
- De ouders de keuze bieden tussen onderwijs volgens de Daltonprincipes (Next Generation Learning) of adaptief onderwijs met een continuooster op Het Palet. Beide scholen werken vanuit hun profiel aan passend onderwijs; onderwijs op maat. In 2017 op 't Nokkenwiel het begonnen met het vijf gelijke dagen model.

't Nokkenwiel heeft twee locaties (Boerenpad en Maasstraat), waarvan de locatie Maasstraat sinds augustus 2010 is gehuisvest in het nieuwe multifunctionele centrum Maasplein. De locatie Boerenpad is in 2015 gerenoveerd. In 2017 werden de houten noodgebouwen op deze locatie niet gesloopt, zoals het bestuur had gevraagd, maar door de gemeente opnieuw in gebruik genomen. De locatie is aantoonbaar ontoereikend voor modern onderwijs. Met veel eigen middelen wordt dit toch mogelijk gemaakt. Middelen die beter aan meer handen in de klas zouden kunnen worden besteed.

Het Palet is sinds 2011 gehuisvest in een nieuw schoolgebouw op een centrale locatie (Van Eesterensingel) in het voedingsgebied. In 2017 werd een tijdelijk lokaal bijgeplaatst op het schoolplein omdat door de groei van de school uitbreiding noodzakelijk was. Streven is deze vanaf schooljaar 2020-2021 niet langer nodig te hebben. Voor de oplossing wordt gewerkt aan een onderwijskundige visie samen met 't Nokkenwiel, dit kan niet zonder samenwerking en medefinanciering door de gemeente.

Zowel 't Nokkenwiel als Het Palet zijn brede scholen die zich in 2018 verder ontwikkelden tot volwaardige kindcentra.

Juridische structuur

Het bestuur van het openbaar onderwijs Alblasserdam berust bij de Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam. Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur samen bestaan uit vijf personen en vergaderen tenminste vijfmaal per jaar. Dit doen zij gezamenlijk met de algemeen directeur-bestuurder. De bestuursleden zijn aangezocht op basis van competenties en vakkennis.

Bestuursnummer: 42569 Brinnummer 't Nokkenwiel: 11HR Brinnummer Het Palet : 10 BR

Dagelijks bestuur

Voorzitter: Dhr J. van der Linden
Penningmeester: Dhr. A. Pietersma
Secretaris: Dhr E, Kamminga

Algemeen bestuur

Lid: Dhr.A. ter Meulen
Lid: Mevr. C.C. de Graaf-Bragt

Directie:

Algemeen directeur-bestuurder Dhr A. van Genderen
Directeur Het Palet: Mw V. Doejaaren,
Directeur 't Nokkenwiel Dhr P. Rietveld,

Organisatiestructuur:

De twee openbare scholen zijn gevestigd in drie locaties. De twee hoofdvestigingen worden aangestuurd door schooldirecteuren. De directeuren vormen samen met in april 2018 aangestelde parttime algemeen directeur-bestuurder het directieteam. Het directieteam overlegt tweewekelijks. De algemeen directeur voert het overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De personele – en salarisadministratie en de financiële administratie worden gevoerd door het administratiekantoor Dyade te Ede.

Besturen van scholen binnen het primair onderwijs hebben de wettelijke plicht om een scheiding aan te brengen tussen de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur. Deze scheiding heeft SOBA gerealiseerd door het bestuur te splitsen in een besturend deel (dagelijks bestuur) en een toezichthoudend deel (algemeen bestuur). Voor deze scheiding binnen het bestuur zijn onze statuten gewijzigd. De goedkeuring door de gemeenteraad van Alblassterdam voor deze statutenwijziging heeft op 27 oktober 2014 plaatsgevonden. In het voorjaar van 2015 zijn de gewijzigde statuten bij de notaris gepasseerd.

Het bestuur van de Stichting bestaat uit vijf leden, waarvan drie bestuursleden het dagelijks bestuur en twee personen het algemeen bestuur vormen. Het dagelijks bestuur is belast met het besturen van de Stichting. Het algemeen bestuur is belast met het toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het dagelijks bestuur en staat het dagelijks bestuur met raad terzijde.

Het algemeen bestuur vergadert volgens een vastgesteld vergaderschema, hierin komt elk jaar minimaal aan de orde:

- a. het goedkeuren van de (meerjaren)begroting, het jaarverslag waaronder begrepen de jaarrekening en het strategisch beleidsplan;
- b. het toezien op de naleving door het dagelijks bestuur van wettelijke verplichtingen, de code voor goed bestuur en afwijkingen van die code;
- c. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de scholen verkregen op grond van de Wet op het primair onderwijs;
- d. het aanwijzen van de accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, die verslag uitbrengt aan het algemeen bestuur;
- e. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld onder a tot en met c, in het jaarverslag

Verder heeft het dagelijks bestuur voorafgaande goedkeuring van het algemeen bestuur nodig voor besluiten tot:

- a. het wijzigen van de statuten van de Stichting;
- b. het doen van een voorstel aan de gemeenteraad tot stichting, opheffing, fusie of afsplitsing van (een deel van) de door de Stichting in stand gehouden scholen;
- c. het vaststellen of wijzigen van het strategisch beleidsplan;

- d. het vaststellen van de (meerjaren)begroting;
- e. het vaststellen van het jaarverslag, waaronder begrepen de jaarrekening;
- f. het vaststellen of wijzigen van het treasurybeleid;
- g. het vaststellen of wijzigen van het managementstatuut en het bestuursreglement;
- h. het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de Stichting zich als borg of hoofdelijke medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt;
- i. het verlenen van een volmacht tot vertegenwoordiging van de Stichting;
- j. het aangaan van financiële verplichtingen en samenwerkingsovereenkomsten welke niet binnen de begroting zijn opgenomen;
- k. de beëindiging van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal werknemers tegelijkertijd of binnen een kort tijdbestek;
- l. een ingrijpende wijziging van de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers in dienst van de Stichting;
- m. het oprichten van andere rechtspersonen.

Het algemeen bestuur kan een besluit alleen goedkeuren in een vergadering, waarin alle leden van het algemeen bestuur aanwezig zijn. Op het ontbreken van deze goedkeuring kan door en tegen derden geen beroep worden gedaan.

Het dagelijks bestuur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluitvorming van het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur verschaft het algemeen bestuur tijdig de voor de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden noodzakelijke gegevens en voorts aan ieder lid van het algemeen bestuur alle inlichtingen betreffende de aangelegenheden van de Stichting die deze mocht verlangen. Het algemeen bestuur is bevoegd inzage te nemen en te doen nemen van alle boeken, bescheiden, overige gegevensdragers en correspondentie van de Stichting; het door het algemeen bestuur aangewezen lid van het algemeen bestuur heeft te allen tijde toegang tot alle bij de Stichting in gebruik zijnde ruimten en terreinen.

De leden van het Stichtingsbestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben volgens de statuten wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie in redelijkheid gemaakte onkosten. De hoogte hiervan wordt vastgesteld door het Stichtingsbestuur. De hoogte en omvang van de vergoede onkosten zijn: de maximale vrijwilligersvergoeding.

Financiën:

- **Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid:**

Bij de stichting functioneert een planning & controlcyclus. De algemeen directeur stelt in samenwerking met het dagelijks bestuur jaarlijks een nieuwe meerjarenbegroting op. Centraal uitgangspunt daarbij is maximale aanwending van publieke en private middelen voor het onderwijs in de klas, afgewogen tegen het streven naar financiële continuïteit, het beheersen van risico's en het creëren van ruimte voor toekomstige investeringen. De algemeen directeur wordt bij het opstellen van de meerjarenbegroting ondersteund door een planning- en control instrument van het administratiekantoor van Dyade. Hierin wordt de begrote formatie en exploitatie afgezet tegen de te verwachten baten. In het kader van de planning & controlcyclus worden de inkomsten en uitgaven periodiek gevolgd en vinden zo nodig bijstellingen plaats.

In 2018 heeft het bestuur de meerjarenbegroting 2019 - 2023 goedgekeurd.

De stichting heeft een vastgesteld treasurystatuut, waarin de beleidsregels ten aanzien van het beheren van de liquide middelen is vastgelegd. De stichting voert geen actief beleid ten aanzien van beleggingen, leningen en derivaten. De stichting beschikt alleen over betaalrekeningen voor het bestuur en de scholen. Om tijdig in te kunnen spelen op de ontwikkeling van de kasstromen wordt gewerkt met een meerjarig kasstroomoverzicht dat als onderdeel van de meerjarenbegroting wordt opgesteld. In 2018 is hierin geen verandering gekomen.

Een parttime financieel medewerker voor bestuursondersteuning ondersteunt het bestuur en de scholen samen met het administratiekantoor met de financiële en personele administratie, de planning- en controlcyclus en het bestuursformatieplan.

- **Financiën:**

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 41.773. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2018 van € 120.939: een verschil van € 79.166 met de begroting. Het negatief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 173.559

Voor de analyse van dit resultaat wordt u verwezen naar de financiële kengetallen en het financieel beleid verder in dit jaarverslag. In de meerjarenbegroting 2019-2023 is ook voor 2019 nog een negatief resultaat begroot. Vanaf 2020 wordt weer een positief resultaat verwacht. De werkdrukmiddelen en nieuwe systematiek in de bekostiging voor achterstandsmiddelen in combinatie met aflopende verplichtingen voor duurzame inzetbaarheid maken dit mogelijk. Ook zal worden bijgestuurd op de huisvestingskosten (schoonmaak en huur ruimten). Gelukkig laten de kengetallen zien dat SOBA een gezonder financiële huishouding heeft.

- **Risicobeheersing:**

In het directieoverleg maar ook in het overleg van de algemeen directeur met het DB/AB komen de belangrijkste risico's en de beheersing ervan aan de orde. Er wordt niet gewerkt met een systematische vorm van risicanalyse en toetsing van maatregelen. De schaal van de organisatie en korte lijnen tussen bestuur en de schooldirecteuren maakt dat er zicht is en tijdig kan worden gestuurd op deze risico's. De belangrijkste risicogebieden die o.a. aan de orde komen:

- *de ontwikkeling van de leerlingaantallen*: de ontwikkeling van de leerlingaantallen wordt continu gevolgd en leidt bijvoorbeeld tot het (tussentijds) vorm van nieuwe kleutergroepen, intensivering van p.r.-acties en andere communicatievormen;
- *de huisvesting*: er wordt gewerkt met een meerjarenonderhoudsplan, we participeren in het overleg over het multifunctioneel centrum Het Maasplein, doen mee aan het OOGO-overleg in de gemeente. Actueel risico is de kwaliteit en omvang van de huisvesting aan het Boerenpad en Het Palet. Hierover wordt al vanaf 2016 overleg gevoerd met de gemeente;
- *ontwikkeling van een passende formatie*: het bestuursformatieplan is een sturend instrument om de formatie passend binnen de meerjarenbegroting te houden, er is periodiek inzicht in de verplichtingen aan het personeel en er wordt deelgenomen in een overleg om te komen tot een vervangingspool;
- *passend onderwijs*: de scholen binnen de stichting staan open voor iedereen, ook voor leerlingen die extra aandacht vragen. Binnen het systeem van interne begeleiding, in samenwerking met het samenwerkingsverband en in samenspraak met ouders worden steeds oplossingen gecreeerd, al dan niet met behulp van extra bekostiging;
- *kwaliteit van het onderwijs*: onderwijsresultaten worden intensief gevolgd en geanalyseerd en leiden tot bijstelling van het onderwijsprogramma daar waar nodig. Hierover is pro-actief overleg met de Inspectie. De scholen beschikken over een basis toezichtsarrangement. In 2018 bezocht de Inspectie 't Nokkenwiel voor een schoolbezoek. De school kreeg een voldoende beoordeling.

Terugblik op het jaar 2018

- **Leerlingenaantal**

School	01-10-2018	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015
Het Palet	247	240	239	231
't Nokkenwiel	288	303	307	326
Totaal	535	543	546	557

Ten opzichte van de vorige teldatum daalde het aantal leerlingen licht. Het leerlingaantal van Het Palet steeg in 2018 nog licht, maar dit kan niet verder stijgen door de omvang van het gebouw. Voor 't Nokkenwiel werd de kleine terugloop verwacht als gevolg van vergrijzing van het voedingsgebied, met name in de wijk Kinderdijk.

Het bestuur streeft naar een betere verdeling van het aantal leerlingen over de verschillende locaties en verwacht dat het aantal leerlingen zich uiteindelijk zal stabiliseren rond de 525 leerlingen. Het maximum aantal leerlingen dat op basis van geldende normen in de beschikbare ruimte les kan krijgen is ongeveer 550 leerlingen, daarbij moet aangetekend dat we dan niet op alle locaties de gewenste voorzieningen voor kinderopvang en passend onderwijs kunnen realiseren.

De inzet op de onderwijsvernieuwing, investeringen in de kwaliteit van de huisvesting en samenwerking met partners in de kinderopvang en het voortgezet onderwijs gaan effect sorteren is de verwachting. Op termijn is, afhankelijk van de demografische ontwikkeling binnen de gemeente, een stijging van het aantal leerlingen mogelijk. Een nieuw integraal huisvestingsplan van de gemeente waarmee de ambities van onze scholen kunnen worden waargemaakt is daarom urgent.

- **Personeel**

Gedurende 2018 waren er gemiddeld op Het Palet 23 medewerkers, op 't Nokkenwiel 25 medewerkers en bovenschools 3 medewerkers werkzaam. Op Het Palet betreft dit 16,12fte, op 't Nokkenwiel betreft dit 19,75 fte en bovenschools betreft dit 1,62 fte.

- **Werkdrukvermindering**

In 2018 ontving het bestuur voor het schooljaar 2018-2019 een bedrag van € 84.619 aan middelen voor de aanpak van de werkdruk. Voor het boekjaar 2018 gaat het om het bedrag van € 35.244.

De plannen voor de besteding van de middelen zijn door de directeuren van Het Palet en 't Nokkenwiel in samenspraak met de teams opgesteld. De medezeggenschapsraden hebben op de bestedingsplannen instemming gegeven. Deze plannen zijn daarna gerealiseerd. Het Palet heeft de keuze gemaakt de middelen in te zetten voor extra onderwijsassistenten. 't Nokkenwiel heeft gekozen voor de inzet van een extra parttime leerkracht en een parttime conciërge. De middelen zijn meer dan volledig besteed. In totaal werd in 2018 € 37.457 uitgegeven.

- **Funciemix**

Eind 2018 waren er 25 fte leraren benoemd in schaal LA en 12 fte leraren benoemd in schaal LB. In totaal betreft het 28,5 fte. Dit betekent dat 67% van de leraren is benoemd in een LA functie en 33% van de leraren is benoemd in een LB functie.

De landelijke norm voor de functiemix schrijft voor dat tenminste 46% van de leerkrachten benoemd is in schaal LB. Dit percentage geldt voor besturen zonder LC-functie en als er alleen LA-functies en LB-functies zijn. De praktijk leert dat landelijk het percentage LA-aanstelling meer dan 70% is. Met de nieuwe CAO en daarmee de invoering van nieuwe schalen L10 en L11 is de functiemixis vervallen.

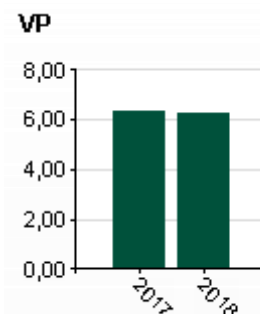
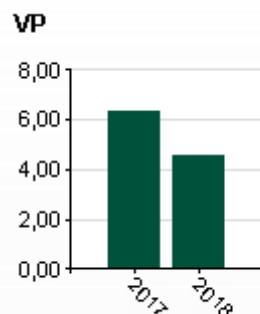
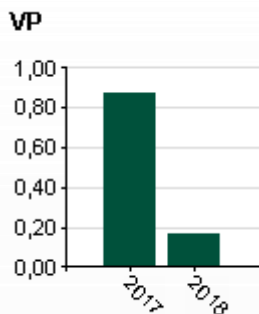
• **Ziekteverzuim 2018**

Op beide scholen is het ziekteverzuim verder gedaald. Zowel op het Palet als op 't Nokkenwiel is dat op het niveau van het landelijk gemiddelde. Vorig jaar werd de verwachting uitgesproken dat het ziekteverzuim zou dalen, dit is ook gebeurd en we verwachten dat de trend zich in 2018 zal doorzetten. Het percentage is inclusief 2 langdurig zieken. Het kortdurend verzuim nam af. Medewerkers voelen door de beperkte beschikbaarheid van vervangers een grotere druk zich niet ziek te melden.

School	Aantal medewerkers in 2018	Verzuim-percentage in 2018	Aantal medewerkers in 2017	Verzuim-percentage in 2017
Het Palet	24	4,57	26	6,33
't Nokkenwiel	44	6,28	43	6,35
Bovenschools	3	0,17	3	0,88

Landelijk ligt het cijfer in het basisonderwijs al voor langere tijd tussen de 6 en 7 procent.

Verzuimpercentages weergegeven in grafieken voor bovenschools, Het Palet en 't Nokkenwiel en waren in 2018 ten opzichte van 2017 ziet er als volgt uit:

• **Werkeloosheidsuitkeringen**

De kosten van werkeloosheidsuitkeringen aan medewerkers die met ontslag zijn gegaan komen voor rekening van het bestuur tenzij de instroomtoets bij het Participatiefonds goed wordt doorlopen. Beleid is dat alle medewerkers die niet vrijwillig met ontslag gaan (in de meeste gevallen in geval van het niet verlengen van een tijdelijke aanstelling) ondersteuning krijgen bij het vinden van een nieuwe betrekking en de verplichtingen op grond van het reglement van het Participatiefonds worden besproken. In een enkel geval lukt het niet om hieraan volledig te voldoen. In 2018 werden beperkt uitkeringskosten verrekend als gevolg van een ontslag uit

2016 en een medewerkster waarbij een tijdelijke aanstelling via een participatiebaan niet werd verlengd.

Huisvestingsbeleid

Het Palet is sinds 2011 gehuisvest in een nieuw gebouw waarvan Woonkracht10 de eigenaar is. Het gebouw wordt gehuurd inclusief exploitatiekosten en onderhoud. Inmiddels is het leerlingaantal zo toegenomen dat de 8 lokalen niet meer toereikend zijn. Sinds schooljaar 2016-2017 is er ook een groep gehuisvest in de lerarenkamer. Dit betekende een tweede interne uitbreiding, want sinds 2009 wordt er ook een lokaal gehuurd van Wasko. In 2017 werd in oktober een speciaal voor het geven van onderwijs geschikte portocabin geplaatst op het schoolplein. Het gebouw is geschikt voor 8 groepen. Op basis van het aantal leerlingen is het door de beschikbare ruimte nodig les te geven in 11 groepen.

Voor 't Nokkewiel locatie Boerenpad is de gemeente Alblisserdam eigenaar van het gebouw. Het bestuur is verantwoordelijk voor het onderhoud van het gebouw en betaalt de exploitatie. Het houten gebouw was een tijdelijke voorziening en is in 2016 overgedragen aan de gemeente. De vraag van het bestuur aan de gemeente was om de houten gebouwen te slopen en te investeren in de kwaliteit en verduurzaming van het gebouw. Door gebrek aan huisvestingsvoorzieningen voor de diensten van de gemeente is in 2017 toch besloten het houten gebouw op te knappen en te gebruiken voor het CJG en Rivas. Dit remt de ambitie om op deze locatie een eigentijdse, duurzame onderwijsvoorziening en kindcentrum te ontwikkelen. Deze situatie is in 2018 niet veranderd. De toezegging van het gemeentebestuur is om samen met de schoolbesturen uiterlijk schooljaar 2018-2019 een nieuw integraal huisvestingsplan op te stellen.

Voor het stenen gebouw heeft het bestuur een rapport laten opstellen. Hieruit voortvloeiend is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit is verwerkt in de meerjarenbegroting. In 2017 is er tijdens een verbetertraject ook het hoognodige opgeknapt in de school. Dit was met name schilderwerk. Ander noodzakelijk onderhoud is lange tijd uitgesteld, omdat het eerst duidelijk moet zijn of renovatie of nieuwbouw/verbouw mogelijk is. Omdat dit uitstel te lang duurt is in 2018 uit eigen middelen een renovatie van de toiletgroepen uitgevoerd en werd op last van de brandweer de brandmeldinstallatie vervangen. Opnieuw werd zo ruim € 100.000 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud en de liquide middelen. De grens van het kunnen investeren in het gebouw. Nieuwe investeringen in het kader van duurzaamheid bijvoorbeeld zijn nu niet meer mogelijk.

Voor 't Nokkewiel locatie Maasplein heeft het bestuur een regeling voor het deel van de school in het MFC-gebouw waar 't Nokkewiel gebruik van maakt. De afspraken zijn gemaakt, evenals voor het Palet, met Woonkracht10, de coöperatie. Woonkracht10 is verantwoordelijk voor het onderhoud. Helaas kwam de schoonmaak in 2018 nog voor rekening van het schoolbestuur.

In 2018 profiteerden we van de in 2017 gestarte en in 2018 afgeronde vernieuwing van de meubels voor de kinderen en leerkrachten en de inventaris op alle locaties. Op alle locaties werden nieuwe meubels voor de leerlingen en leerkrachten geplaatst. Met veel eigen inzet van leerkrachten en hulp van ouders werd dit mogelijk gemaakt. Alle kinderen en leerkrachten zitten er weer netjes bij!

Samenwerking Externe Partners

Op alle vestigingen zijn vormen van kinderopvang gehuisvest. Om dit doel te bereiken is een aantal jaren geleden een samenwerkingsovereenkomst tot stand gekomen met de kinderopvangorganisatie WASKO uit Papendrecht. Er is op alle locaties een duurzame en structurele samenwerking. De intentie om deze verder te verdiepen in een IKC zal in 2019 worden geformaliseerd.

Het Palet en 't Nokkewiel heeft in samenwerking met Het Willem de Zwijger College en De Lage Waard maatschappelijke stages en snuffelstages aangeboden. Ook MBO-studenten liepen een stage op de scholen.

Communicatie

Communicatie is binnen het onderwijs essentieel. Met ouders, met leerlingen, met het bestuur en met het team. Ook hier gelden de kernwaarden *'open, samen en veilig'* als leidraad. Verder zijn transparantie, helderheid en consequent handelen andere belangrijke sleutelbegrippen. Tijdens een klinkende 'Week van het Openbaar onderwijs' en de Open Dag hebben we laten zien wat deze begrippen concreet inhouden en ook in onze huisstijl zijn onze kernwaarden goed herkenbaar. De website werd aangepast aan de wensen van deze tijd. Er is extra aandacht voor externe communicatie. Hiermee werken we aan een blijvend sterke positie van het openbaar onderwijs. Door de privacyregelgeving is het beleid om via social media onze vele activiteiten te laten zien bijgesteld.

Klachtenregeling

De stichting maakt desgewenst gebruik van een klachtenprotocol dat terug te vinden is op de website www.opa.nl. In 2018 zijn op grond van het protocol geen klachten ingediend.

Kwaliteit van de scholen

In 2018 behielden beide scholen hun basisarrangement. Dit impliceert dat onze scholen naar verwachting functioneren. De Inspectie voor het onderwijs heeft haar toezichtskader gewijzigd en maakt nu onderscheid in toezicht op het kwaliteitsbeleid van het bestuur, schoolonderzoeken en themaonderzoeken.

Op het 't Nokkenwiel werd in 2018 een schoolonderzoek uitgevoerd door de Inspectie. De school werd gewaardeerd met een voldoende. Het bezoek leverde een aantal waardevolle adviezen die gebruikt worden voor de verdere verbetering van het onderwijs.

Het met elkaar oppakken van vernieuwing in het onderwijs en voorbereiding van het Inspectiebezoek droeg bij aan de versterking van het team.

Ook op Het Palet heeft de kwaliteit van het onderwijs continue aandacht. In 2019 zal de Inspectie in het kader van een regionaal themaonderzoek Het Palet onderzoeken op het onderwerp didactisch handelen, een zeer belangrijk kwaliteitsaspect. Met behulp van instrumenten voor opbrengstgericht passend onderwijs wordt systematisch gewerkt aan het monitoren en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

Het leveren van goed onderwijs is een samenspel van leerkrachten, leerlingen en ouders. Daarom wordt, als onderdeel van de kwaliteitszorg, met enige regelmaat de tevredenheid van deze groepen gepeild. De focus hierbij ligt op het welbevinden van de leerlingen. Voor het schooljaar 2020-2021 staat een bestuursonderzoek gepland.

Onderwijsresultaten

In 2016 is gestart met de IEP-toets op Het Palet. In 2018 scoorde Het Palet 76, onder de ondergrens van de Inspectie en het landelijk gemiddelde. In 2017 was de score nog boven de ondergrens van de Inspectie. De groep 8 van schooljaar 2017-2018 kende een meer dan gewoon aantal leerlingen met zorgvraag, de groep scoorde volgens eigen verwachting en wat haalbaar was,

Tot en met 2016 scoorde het Palet op/rond het landelijk gemiddelde en daar waar dat incidenteel niet gelukt was, in elk geval op of boven de ondergrens van de inspectie, waarbij rekening gehouden wordt met het leerlinggewicht. Het streven blijft, om op of rond het landelijk gemiddelde te scoren.

	Totaal Palet	Ondergrens insp.	Landelijk gemiddelde	% gewicht leerlingen	Vold / onvold inspectie
2018	76	78	81	13%	onvold
2017	78,1	77,9	80,6	14%	vold
2016	81	77,7	80	15%	vold

In 2017 is ook 't Nokkenwiel overgestapt op de IEP-toets. De cijfers over 2017 laten zien dat er boven het landelijk gemiddelde werd gescoord. De groep 8 van schooljaar 2017-2018 kende net als Het Palet een meer dan gewoon aantal leerlingen met zorgvraag, de groep scoorde volgens eigen verwachting en wat haalbaar was.

	Totaal Nokken wiel	Ondergrens insp.	Landelijk gem	% gewicht lln	Vold / onvold insp
2018	76,5	78,8	81	11%	onvold
2017	80,8	78,7	80,6	9%	vold
2016	528,8	534	536	9%	onvold

Inmiddels is bekend dat over schooljaar 2018-2019 voor beide scholen de onderwijsresultaten weer ruim voldoende waren.

- **Samenwerkingsverband passend onderwijs en basisondersteuning**

De scholen participeren in het samenwerkingsverband Drechtsteden 28.09 voor Passend Onderwijs. Het Palet en 't Nokkenwiel beschikken over een 'schoolondersteuningsprofiel' (sop). In dit document heeft de school vastgelegd welk aanbod de school kan bieden op onderwijs, zorg en ondersteuning, waar de school intern grenzen ervaart en met welke externe zorg de school deze grenzen beslecht.

De verzameling van alle sop's heeft het samenwerkingsverband Drechtsteden ijkpunten gegeven om de basisondersteuning vast te stellen. De basisondersteuning is vastgelegd in termen van het gemiddelde aanbod dat alle scholen van het samenwerkingsverband kunnen bieden. Wanneer leerlingen zich onvoldoende ontwikkelen binnen de basisondersteuning en meer onderwijs- en zorgbehoeften hebben spreken we van extra ondersteuning. Het samenwerkingsverband heeft in 2018 het beleid voor de inzet van extra ondersteuning via zogenaamde arrangementen bijgesteld. De budgetten en verantwoordelijkheid voor de inzet van de middelen zijn verdeeld naar de schoolbesturen. Dit was nodig omdat de financiële middelen bij het samenwerkingsverband om voor alle scholen voldoende arrangementen te kunnen regelen ontbreekt. De bezuinigingen op passend onderwijs laten zich hier voelen.

Uit onderzoek door het samenwerkingsverband blijkt dat 't Nokkenwiel en Het Palet minder dan andere scholen in de regio leerlingen doorverwijzen naar het speciaal onderwijs. Dit past in de visie van de scholen om er voor alle leerlingen te zijn en kansen te bieden. De hoop is dit te kunnen blijven volhouden ondanks de landelijke bezuinigingen op de middelen.

- **Verkeersles**

't Nokkenwiel en Het Palet hebben in hun verkeersonderwijs al een aantal jaren het certificaat 'School op Seef' behaald. Daarmee worden de kerndoelen van verkeerseducatie behaald. Diverse activiteiten onder toezicht van het ROV vinden gedurende het gehele jaar plaats. De scholen werken ieder jaar volgens een vaste lessencyclus aan verkeerseducatie. Iedere drie jaar wordt er door de ROV bekeken of er opnieuw een certificaat behaald wordt. Beide scholen gaan ook in 2019 hun certificaat verlengen.

FINANCIEEL BELEID

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand is de balans van 31 december 2018 opgenomen. Deze is vergeleken met de balans van 31 december 2017. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2018	31-12-2017	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	482.623	450.958	Eigen vermogen	648.901	769.840
Vorderingen	239.842	177.646	Voorzieningen	36.111	117.500
Liquide middelen	284.187	533.903	Kortlopende schulden	321.640	275.167
Totaal activa	1.006.652	1.162.507	Totaal passiva	1.006.652	1.162.507

Toelichting op de balans:

Activa:

Materiële vaste activa

In 2018 is voor een bedrag van € 126.200 geïnvesteerd. De grootste investeringen hebben betrekking op schoolmeubilair (€ 69.362) en ICT (€ 41.158). De afschrijvingslasten bedragen in 2018 € 94.533. Omdat er meer is geïnvesteerd dan afgeschreven, is de waarde van de materiële vaste activa met € 31.665 toegenomen.

Vorderingen

De vorderingen zijn eind 2018 € 62.197 hoger dan eind 2017. De belangrijkste oorzaak van deze toename is een vordering van € 51.361 op OCW vanwege verrekening uitkeringskosten. In eerste instantie zouden de uitkeringskosten van een vertrokken medewerker voor rekening komen van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam vanwege het niet voldoen aan de instroomtoets. Er is met succes bezwaar aangetekend tegen dit besluit, zodat het reeds verrekende bedrag kan worden teruggevorderd.

De belangrijkste vordering betreft OCW in verband met het betaalritme van de rijksbijdrage personeel. Deze vordering ontstaat in de periode augustus tot en met december omdat maandelijks minder dan 1/12 van de rijksbijdrage wordt betaald. In de periode januari tot en met juli loopt de vordering op nul. Deze vordering bedraagt per balansdatum 2018 € 133.318 en is daarmee € 4.568 lager dan het vorige verslagjaar.

De overige vorderingen en overlopende activa zijn ultimo 2018 € 9.618 hoger dan eind 2017. Er zijn geen verdere bijzonderheden te vermelden.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2018 met € 249.716 afgenomen. De voornaamste oorzaken van deze afname zijn het resultaat van +/- € 120.939, de investeringen voor een bedrag van € 126.200 en de uitgaven voor groot onderhoud van € 112.894. In het kasstroomoverzicht opgenomen in de jaarrekening is het verloop van de geldmiddelen in 2018 weergegeven.

Passiva:

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve. Het negatieve resultaat 2018 ad € 120.938 is in mindering gebracht op deze reserve. De stand per 31 december 2018 bedraagt € 648.901.

Voorzieningen

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserwaard heeft twee voorziening gevormd: een voorziening voor jubileumuitkeringen en een voorziening voor groot onderhoud.

De voorziening voor jubileumuitkeringen is bestemd voor de kosten voortvloeiend uit 25- of 40-jarig dienstjubilea. Deze voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van het zittend personeelsbestand, hun leeftijd en de blijfkans. In 2018 is een bedrag van € 1.081 onttrokken vanwege een jubileum. De dotatie bedroeg € 1.280 en de vrijval € 1.942. Ultimo 2018 bedraagt de voorziening jubileumuitkeringen € 25.128. De voorziening groot onderhoud dient ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud over de jaren heen. De dotatie ad € 33.250 is bepaald op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan. In 2018 is voornamelijk aan de locatie Boerenpad groot onderhoud uitgevoerd. Een installatie brandveiligheid is aangebracht voor € 14.888. Daarnaast zijn de keukenblokken vervangen, de toiletten gerenoveerd en het plafond in de gymzaal vernieuwd, kosten € 74.926. In 2018 is voor totaal € 112.894 aan groot onderhoud ten laste van de voorziening gebracht. De voorziening groot onderhoud bedraagt ultimo 2018 € 10.984.

Kortlopende schulden

De belangrijkste kortlopende schulden betreffen de salarisgebonden schulden zoals belastingen en premies sociale verzekeringen, schulden ter zake van pensioenen en vakantiegeld en vakantiedagen. Ultimo 2018 bedragen de salarisgebonden schulden € 210.683. Dit is € 2.290 lager dan ultimo 2017. Deze daling wordt veroorzaakt door het lagere aantal medewerkers.

De kortlopende schulden zijn per saldo toegenomen met € 46,474. Met name de post crediteuren is ultimo 2018 € 10.442 hoger dan in 2017.

Analyse resultaat

De begroting van 2018 liet een negatief resultaat zien van € 41.773. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat in boekjaar 2018 van € 120.939: een verschil van € 79.166 met de begroting. Het negatief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 173.559.

Analyse realisatie 2018 versus realisatie 2017 en realisatie 2018 versus begroting 2018

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten is vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2018 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2017.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil	Realisatie 2017	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	2.946.620	2.673.471	273.149	2.786.970	159.650
Overige overheidsbijdragen	103.919	17.920	85.999	12.565	91.354
Overige baten	70.928	51.627	19.301	70.818	110
Totaal baten	3.121.467	2.743.018	378.449	2.870.353	251.114
Lasten					
Personele lasten	2.672.573	2.265.784	406.789	2.436.450	236.123
Afschrijvingen	94.535	74.498	20.037	83.990	10.545
Huisvestingslasten	231.568	239.175	-7.607	238.631	-7.063
Overige lasten	243.730	205.334	38.396	283.811	-40.081
Totaal lasten	3.242.406	2.784.791	457.615	3.042.882	199.524
Saldo baten en lasten	-120.939	-41.773	-79.166	-172.529	51.590
Financiële baten en lasten					
Financiële lasten	-	-	-	1.030	-1.030
Totaal financiële baten en lasten	-	-	-	-1.030	1.030
Totaal resultaat	-120.939	-41.773	-79.166	-173.559	52.620

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat is ten opzichte van 2017 gestegen met € 52.620. De belangrijkste oorzaken van deze stijging zijn:

Rijksbijdragen OCenW

De rijksbijdragen OCenW zijn in 2018 gestegen met € 159.650. Onderdeel hiervan zijn de reguliere rijksbijdragen OCenW (personele bekostiging, personeels- en arbeidsmarktbeleid en materiele bekostiging). Deze zijn in 2018 € 152.178 hoger dan in 2017. Er zijn diverse ontwikkelingen die invloed hebben op de hoogte van de rijksbijdragen. Ondanks de lichte daling van het aantal leerlingen (543 per 1 oktober 2017) is de totale rijksbijdrage hoger. Dit wordt veroorzaakt doordat de tarieven zijn verhoogd. Voor de personele bekostiging en subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid zijn de tarieven aangepast op basis van de nieuwe CAO PO 2018-2019. Deze tariefsverhoging geldt ter compensatie van de verhoging van de salariskosten.

Voor het schooljaar 2018-2019 is de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid verhoogd met € 155,55 per leerling ter vermindering van de werkdruk. Voor het jaar 2018 betekent dit voor Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam een extra bedrag van € 35.193.

Overige overheidsbijdragen

In 2018 is een extra subsidie ontvangen van de gemeente Alblasserdam voor een bedrag van € 77.908. Dit betreft de afrekening van een subsidie uit 2016 voor de verduurzaming van het gebouw Boerenpad.

Overige baten

De overige baten 2018 zijn nagenoeg gelijk aan de overige baten 2017. Er is wel sprake van een andere samenstelling van de post. In de jaarrekening is bij 3.5 een specificatie opgenomen van de overige baten.

Personele lasten

De personele lasten zijn in 2018 € 236.123 hoger dan in 2017. De kosten van lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten zijn € 128.886 gestegen ondanks een afname van het gemiddelde aantal werknemers met 2. Vanwege de nieuwe CAO PO 2018-2019 zijn de salarissen sterk gestegen. Dit wordt deels gecompenseerd door de hogere tarieven van de rijksbijdrage.

Vanwege het lerarentekort is in 2018 vaker gebruik gemaakt van uitzend- en detachingsbureaus. Hieraan is in 2018 € 56.587 meer uitgegeven dan in 2017.

Ter versterking van de benodigde bestuurskracht vanwege de op handen zijnde fusie en de ontwikkeling van kindcentra, is door het bestuur besloten tot de inschakeling van een parttime professioneel bestuurder. De kosten hiervan bedragen in 2018 € 46.918.

De overige personele lasten vanuit de werkdrukverminderingsgelden bedragen in 2018 € 11.038. De lasten premiedifferentiatie zijn in 2018 € 21.356 lager dan in 2017. In 2017 is een incidentele ontslagvergoeding betaald van € 30.405.

De uitkeringen van het vervangingsfonds zijn in 2018 € 19.147 lager dan in 2017.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in 2018 gestegen ten opzichte van 2017 door de gepleegde investeringen ad € 126.200.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in 2018 € 7.061 lager dan in 2017. De belangrijkste wijzigingen zijn de overige huisvestingslasten (-/- € 25.800), schoonmaakkosten (+ € 9.317), energie en water (+ € 7.139) en belastingen en heffingen (+ € 4.872).

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2018 € 40.081 lager dan in 2017. Aan leer- en hulpmiddelen is in 2018 € 14.420 minder uitgegeven dan in 2017. De overige overige lasten zijn € 24.128 lager. De meest opvallende posten binnen de overige overige lasten zijn de wervingskosten (-/- € 16.671), de buitenschoolse c.q. bijzondere activiteiten (-/- € 7.243), reproductiekosten, drukwerk, schoolgids (-/- € 3.401), representatie (-/- € 3.139) en toetsen en testen (-/- € 2.356). Daartegenover is in 2018 meer uitgegeven aan het netwerk interne begeleiding (+ € 5.073) en verzekeringen (+ € 2.707).

Totaal resultaat

Het gerealiseerde resultaat 2018 wijkt af van het begrote resultaat over 2018. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn deels hetzelfde als de afwijkingen tussen realisatie 2018 en 2017:

De begroting wordt opgesteld op basis van de op dat moment geldende tarieven en bekende informatie. Daarnaast zijn er een aantal afwijkingen die te maken hebben met de methodiek van begroten.

In de begroting worden geen baten opgenomen voor arrangementen toe te kennen door het Samenwerkingsverband omdat deze niet goed kunnen worden voorspeld. De ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV zijn in 2018 € 59.000 hoger dan begroot. Hier staan even hoge personele en overige lasten tegenover.

In de begroting 2018 is geen bedrag opgenomen voor personeel niet in loondienst. In 2018 is € 109.000 hieraan uitgegeven. Het lerarentekort laat zich hier goed en zwaar voelen.

Bij het opstellen van de begroting 2018 is uitgegaan van het doorvoeren van bezuinigingen op de overige lasten. Deze zijn niet volledig gerealiseerd. Het gaat hier om de posten leer- en hulpmiddelen (+ € 10.000), buitenschoolse c.q. bijzondere activiteiten (+ € 5.000) en netwerk intern begeleiding (+ € 5.500).

Investerings- en financieringsbeleid

Door Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam is een meerjareninvesteringsbegroting opgesteld met investeringen in leermiddelen, ICT, schoolmeubilair en onderwijskundige apparatuur. Jaarlijks zal rond de € 90.000 worden geïnvesteerd met de opzet het niveau van de materiele vaste activa op een aanvaardbaar peil te houden.

In samenwerking met de gemeente en andere schoolbesturen wordt gewerkt aan een integraal huisvestingsplan. Dit is hard nodig om te bereiken dat voor alle kinderen in Alblasserdam de beste huisvesting wordt gerealiseerd.

De groei van het aantal leerlingen op Het Palet leidt ertoe dat vooralsnog een extra lokaal nodig blijft. Het gebouw van 't Nokkenwiel aan het Boerenpad is in 2018 van binnen opgeknapt. Het gebouw aan het Maasplein is gebouwd op een verjonging en uitbreiding van de wijk Kinderdijk. Deze doelen worden vooralsnog niet gehaald door de gemeente.

Het in stand houden van de gebouwen vraagt grote financiële offers die nauwelijks te dragen zijn. Het streven is desondanks voor de scholen een sluitende exploitatie. De uitdaging is dat de scholen gezamenlijk tot besparingen komen op de huisvestingskosten door een effectief gebruik van de gebouwen. Het belang van een goed integraal huisvestingsplan voor de gemeente dat perspectief geeft op betere en goedkopere huisvesting, is inmiddels zeer groot geworden.

Voor 2018 en 2019 wordt een aanspraak gedaan op de opgebouwde reserves. De financiële positie van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam blijft gezond zodat voorgenomen activiteiten kunnen worden bekostigd uit eigen middelen en de eventuele financiële gevolgen van onvoorziene risico's gedragen kunnen worden.

Treasuryverslag

De stichting hanteert een eigen treasurystatuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders wij ons financierings- en beleggingsbeleid hebben ingericht. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen lenen en derivaten OCW 2016. Er zijn rekening-courantrekeningen bij de Rabobank.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee wordt een beeld gegeven van de continuïteit van de stichting.

Er is geen sprake van majeure investeringen of van doorcentralisatie van de huisvesting.

Kengetallen

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen per 1 oktober	544	535	525	525	525
Personele bezetting in fte per 31 december					
Bestuur / Management	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Personeel primair proces	34,38	28,38	29,54	28,48	28,08
Ondersteunend personeel	1,17	3,31	2,84	2,74	2,74
Totale personele bezetting	37,55	33,69	34,38	33,22	32,82

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen / Totaal personeel	14,49	15,88	15,27	15,80	16,00
Aantal leerlingen / Onderwijzend personeel	15,82	18,85	17,77	18,43	18,70

Toelichting op de kengetallen:

De krimp van leerlingen is een landelijke trend die zich ook in Alblasserdam voordoet. Door aantrekkelijk onderwijs en nieuwe aantrekkelijke huisvesting verwacht Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam tegen de trend in het leerlingaantal zoveel mogelijk te stabiliseren of zelfs te laten groeien. Voorwaarde hiervoor is wel een goede oplossing voor het tekort aan lokalen bij het Palet en het verouderde gebouw aan het Boerenpad.

In 2019 zal de formatie licht toenemen vooral door de inzet van werkdrukmiddelen. De formatie zal in de komende jaren licht teruglopen. De hierboven vermelde kengetallen geven een stabiel beeld.

Balans

Activa	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Materiële vaste activa	450.958	482.623	470.434	479.675	491.987
Totaal vaste activa	450.958	482.623	470.434	479.675	491.987
Vorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	177.646	239.842	183.000	183.000	183.000
Liquide middelen	533.903	284.187	291.798	313.632	362.482
Totaal vlottende activa	711.549	524.029	474.798	496.632	545.482
Totaal activa	1.162.507	1.006.652	945.232	976.307	1.037.469

Passiva	Realisatie 31-12-2017	Realisatie 31-12-2018	Prognose 31-12-2019	Prognose 31-12-2020	Prognose 31-12-2021
Algemene reserve	769.840	648.901	590.021	607.322	646.049
Eigen vermogen	769.840	648.901	590.021	607.322	646.049
Voorzieningen	117.500	36.111	55.211	68.985	91.420
Kortlopende schulden	275.167	321.640	300.000	300.000	300.000
Totaal passiva	1.162.507	1.006.652	945.232	976.307	1.037.469

Toelichting op de balans:

Bij de materiele vaste activa hebben de investeringen en de afschrijvingen een vergelijkbaar niveau. Sommige jaren zijn de afschrijvingen hoger dan de investeringen waardoor de waarde van de materiele vaste activa afneemt, in andere jaren is het net andersom.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Aantal leerlingen	544	535	525	525	525
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	2.786.970	2.946.620	2.890.572	2.902.864	2.944.047
Overige overheidsbijdragen	12.565	103.919	22.836	9.840	9.840
Overige baten	70.818	70.928	57.800	57.800	55.021
Totaal baten	2.870.353	3.121.467	2.971.208	2.970.504	3.008.908
Lasten					
Personeelslasten	2.436.450	2.672.573	2.484.233	2.432.852	2.448.680
Afschrijvingen	83.990	94.535	82.389	76.959	81.388
Huisvestingslasten	238.631	231.568	220.139	220.139	220.139
Overige lasten	283.811	243.730	243.327	223.253	219.974
Totaal lasten	3.042.882	3.242.406	3.030.088	2.953.203	2.970.181
Saldo baten en lasten	-172.529	-120.939	-58.880	17.301	38.727
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	-	-	-	-	-
Financiële lasten	1.030	-	-	-	-
Totaal financiële baten en lasten	-1.030	-	-	-	-
Totaal resultaat	-173.559	-120.939	-58.880	17.301	38.727

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het exploitatietekort 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de tijdelijke extra lasten op bestuursniveau. Deze zijn een gevolg van de strategische ontwikkelingen gericht op een fusie met Openbaar Primair Onderwijs Papendrecht en Sliedrecht, de ontwikkeling van kindcentra en de versterking van de hiervoor benodigde bestuurskracht door het tijdelijk aanstellen van een dagelijks bestuurder. Vanaf 2019 zijn beperkt schaalvoordelen ingeboekt.

In de jaren 2020 en 2021 is een oplopend positief resultaat begroot. Dit wordt veroorzaakt door de uitgangspunten waarop de begroting is gebaseerd:

- een gelijkblijvend leerlingenaantal;
- het effect van de nieuwe gewichtenregeling per 1 augustus 2019 wordt door de PO raad ingeschat op € 71.676. Dit bedrag is, rekening houdend met een opbouw gedurende vier jaar, opgenomen in de begroting;
- de aangekondigde verhoging van de werkdrukgeden binnen de rijksbijdrage Personeels- en arbeidsmarktbeleid van € 155,55 per leerling naar € 285,- per leerling met ingang van 1 augustus 2021. In de formatiebegroting is een post opgenomen van gelijke omvang. Over de daadwerkelijke invulling zal in het schooljaar 2020-2021 worden besloten;
- verlenging van de regeling prestatiebox na 1 augustus 2020.

Overige rapportages

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

Om de continuïteit te bewaken van een bestuur met twee scholen is uitvoering gegeven aan een goed werkende planning- en controlcyclus. Dit betreft het jaarlijks opstellen van een meerjarenbegroting en het tijdig bespreken en bijsturen naar aanleiding van de periodieke rapportages van het administratiekantoor. Gedurende het begrotingsproces worden leerlingprognoses en ambitieuze onderwijsdoelstellingen op uitvoerbaarheid getoetst en vervolgens vastgelegd in een goedgekeurde meerjarenbegroting. Ook worden de risico's opnieuw doorgenomen en maatregelen om deze te verminderen afgesproken. In voorkomende gevallen worden de kosten daarvan in de begroting opgenomen. In het bestuursformatieplan worden de formatie van de scholen en de bestuursondersteuning, alsmede het personeelsbeleid binnen het kader van de meerjarenbegroting nader uitgewerkt. De meerjareninvesteringen worden als onderdeel van het begrotingsproces jaarlijks vastgesteld.

Risicomanagement en de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

- Bewaken realisatie van de organisatiedoelen

Periodiek worden ontwikkelingen in de huisvesting geëvalueerd. Tevens worden de gerealiseerde onderwijsdoelen en de resultaten van het gevoerde personeelsbeleid periodiek vergeleken met de plannen en besproken tussen management en bestuur.

- Belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste onzekerheden betreffen de continuïteit van het bestuur dat bestaat uit vrijwilligers en een directeur-bestuurder. Het bestuur onderzoekt de mogelijkheden om aansluiting te zoeken bij een bestuur met meer openbare scholen. Hierdoor kan de bestuurslast verminderen en kan de schoolleiding zich beter richten op de scholen. Een andere onzekerheid betreft het kunnen realiseren van de huisvesting voor Het Palet om leerlinggroei op te kunnen vangen. De huidige locatie biedt te weinig ruimte om uitbreiding van lokalen te realiseren.

Ondertekening namens het bestuur

Datum:

Plaats:

Naam:

Functie:

Ondertekening:

Verslag van de interne toezichthouder

Binnen de Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam is een formele scheiding tussen bestuur en toezicht volgens de code voor goed bestuur. Er is een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur, welke is belast met de toezichthoudende rol. In april werd een parttime algemeen directeur aangesteld met gemandateerde bestuurstaken. Dit maakt mogelijk dat het dagelijks en algemeen bestuur, rekening houdend met ieders verantwoordelijkheden, gezamenlijk functioneert als toezichthoudend bestuur.

Op 7 februari werd Jacob van der Linden benoemd als opvolger van Johan de Kruijk als voorzitter van het bestuur. Op 11 april werden Erwin Kamminga (secretaris) en Adriaan Pietersma (penningmeester) benoemd als nieuwe leden van het dagelijks bestuur. Daarmee is het bestuur weer volledig.

Het dagelijks en algemeen bestuur hebben in 2018 in de nieuwe samenstelling vijf keer bijeen geweest. De onderstaande onderwerpen zijn besproken:

- Jaarverslag 2017
- Het bestuursformatieplan per 1 augustus 2018
- Evaluatie en vaststelling jaarkalender (algemeen) bestuur
- De voortgang op de schoolplannen van Het Palet en 't Nokkenwiel
- Ontwikkeling van de leerlingaantallen
- Ontwikkelingen in de schoolresultaten
- Begroting 2019 meerjarenbegroting 2019-2023
- Voorbereiden van het overleg met de GMR
- Aanpassing van de statuten en het huishoudelijk reglement
- Versterking van de bestuurskracht en werving nieuwe bestuursleden
- Beleid op gebied van informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens

In de vergadering van 11 april werd gesproken over de bestuurlijke schaalvergroting. Besloten werd een verkenning te doen naar de mogelijkheden samen te gaan met het bestuur van de Papendrechtse en Sliedrechtse openbare basisscholen (OPOPS). Deze verkenning werd begin juli afgerond met het ondertekenen van een intentieverklaring door beide besturen. Het onderzoek naar de fusie werd onder leiding van extern adviseur in september gestart met als doel een fusieeffectrapportage op te leveren in maart 2019. Op basis van deze rapportage zullen de beide besturen mogelijk het besluit nemen een fusie aan te gaan per 1 januari 2020. Beide besturen hebben in een aantal extra bijeenkomsten gezamenlijk gesproken over de intentieverklaring en de aanpak van het onderzoek en proces.

De strategische plan periode voor SOBA loopt af op 31 december 2018. Het algemeen bestuur stemde in september in met een verlenging van deze periode af tot 31 december 2019 om zo de mogelijkheid te creëren samen met OPOPS een nieuw strategisch plan te ontwikkelen voor periode 2020-2024 voor de nieuwe organisatie.

De werkgeverszaken werden gemandateerd aan de algemeen directeur. Dit betreft:

- a. Functioneren van de schooldirecteuren
- b. Uitvoering geven aan Arbo- en reïntegratie-activiteiten
- c. Gevolgen van de wet werk en zekerheid voor vervanging van leerkrachten bij o.a ziekte
- d. Het ontwikkelen van taakbeleid en duurzame inzetbaarheid van leerkrachten naar aanleiding van nieuwe cao PO
- e. Aanpassen van het functieboek
- f. Rapportage schoolcultuur van huidige naar gewenste situatie

SOBA

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasertdam

Het algemeen bestuur heeft in 2018 heeft goedkeuring verleend aan:

- Begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2022
- Jaarverslag 2017
- Bestuursformatieplan 2018-2019
- Treasurystatuut
- Schoolplannen 2018-2019

Ondertekening namens de toezichthouder

Datum:

Plaats:

Naam:

Functie:

Ondertekening:

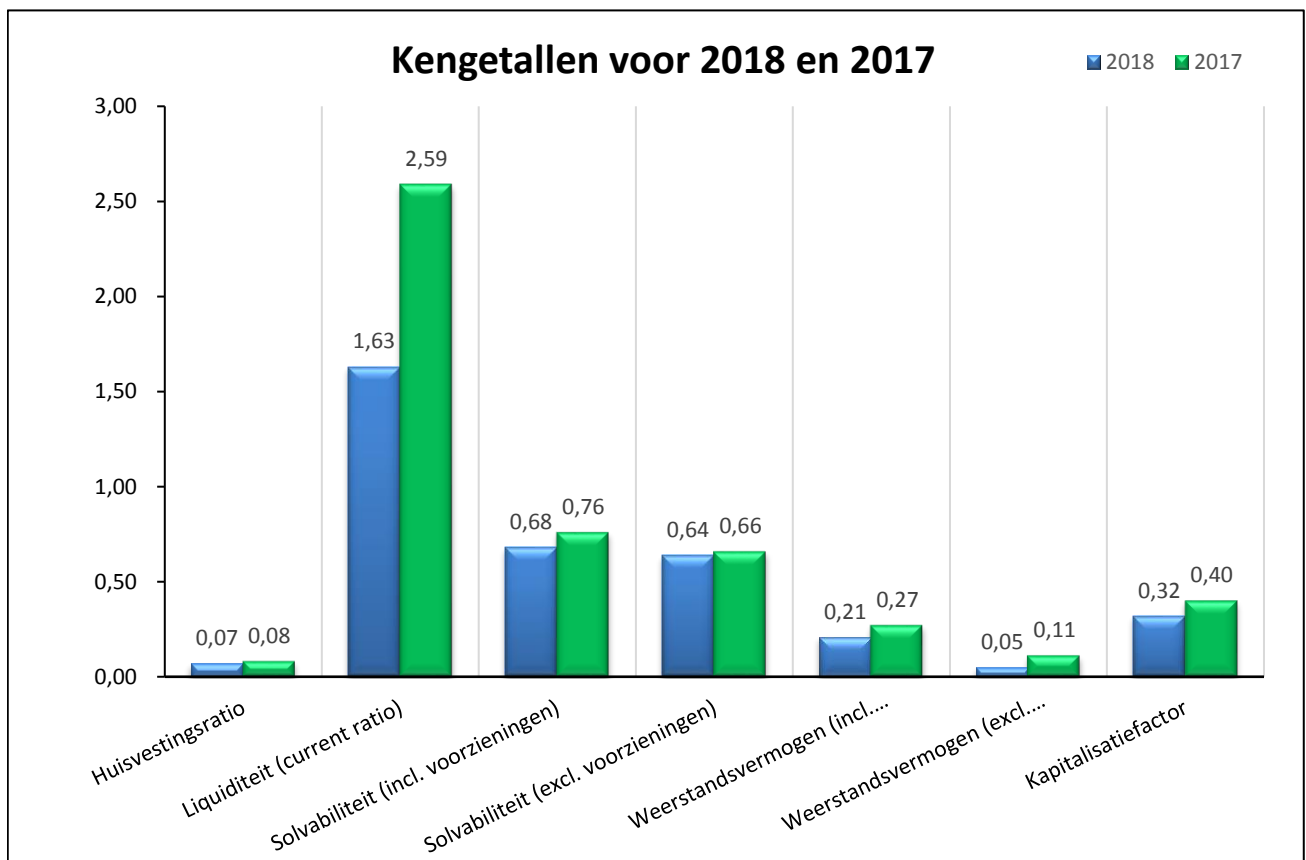
KENGETALLEN

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Deze kengetallen zijn vergeleken met de signaleringswaarde zoals de onderwijsinspectie deze hanteert. De inspectie heeft niet voor alle kengetallen een signaleringswaarde bepaald. Met behulp van de signaleringswaarde bepaalt de inspectie of er mogelijk sprake is van een financieel risico en of er aanleiding is om een nader onderzoek in te stellen.

Kengetal	2018	2017	Signaleringswaarde onderwijsinspectie mogelijk risico bij waarde:
Huisvestingsratio	0,07	0,08	hoger dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	1,63	2,59	lager dan 0,75
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,68	0,76	lager dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,64	0,66	geen
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,21	0,27	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,05	0,11	geen
Kapitalisatiefactor	0,32	0,40	geen

* mva: materiële vaste activa

Bovenstaande kengetallen zijn hieronder grafisch weergegeven.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,07	0,08

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van hoger dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan de signaleringswaarde van de inspectie. In vergelijking met 2017 is de huisvestingsratio gedaald.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	1,63	2,59

De liquiditeitsratio geeft aan dat 1,63 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 284.187 aan liquide middelen en daarnaast € 239.842 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 321.640.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,75.

De liquiditeit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de inspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal 1-jarig:	-0,04	-0,06

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 3.121.467, een resultaat behaald van -€ 120.939. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,04 wordt ingeteerd op de reserves.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de inspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,68	0,76

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 68% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 32% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan 0,30.

De solvabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde van de inspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gedaald.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,64	0,66

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,21	0,27

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandvermogen hebben of opbouwen.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

Het weerstandvermogen is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde van de inspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandvermogen gedaald.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,05	0,11

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandvermogen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

	31-12-2018	31-12-2017
Kengetal:	0,32	0,40

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Schattingswijziging

Voor nieuwe investeringen gepleegd na 1 januari 2018 zijn de afschrijvingstermijnen aangepast. In onderstaande tabel worden de nieuwe en oude afschrijvingstermijnen weergegeven.

Categorie	afschrijving stermijn in maanden voor 2018	afschrijvings -percentage voor 2018	afschrijving stermijn in maanden vanaf 2018	afschrijvings termijn in maanden vanaf 2018
Automatisering	36	33,3	60	20,0
Netwerk	36	33,3	180	6,7
Machines en hulpmiddelen	48	25,0	84	14,3
Alarminstallaties	120	10,0	84	14,3
Overige inventaris en apparatuur	120	10,0	84	14,3
Kantoormeubilair en inventaris	180	6,7	240	5,0

Het effect van de schattingswijziging in 2018 bedraagt € 18.744,38

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Automatisering	60	20	500
Servers	60	20	500
Machines en hulpmiddelen	84	14,3	500
Alarminstallaties	84	14,3	500
Onderwijsleerpakket	96	12,5	500
Overige inventaris en apparatuur	84	14,3	500
Kantoormeubilair en inventaris	240	5	500
Schoolmeubilair en inventaris	240	5	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Plottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2018 wordt bepaald. De berekening is als volgt:
Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) -/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2018 wordt er gerekend met een rekenrente van -0,10%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 2,10% is.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Bij de bepaling voor de voorziening groot onderhoud ultimo 2018 is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO 4, lid 1c.

Leasing

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en

nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden

- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,00%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

En vergelijkende cijfers 2017. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
	1.1 Vaste activa				
	1.1.2 Materiële vaste activa	482.623		450.958	
	<i>Totaal vaste activa</i>		482.623		450.958
	1.2 Vlottende activa				
	1.2.2 Vorderingen	239.842		177.646	
	1.2.4 Liquide middelen	284.187		533.903	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		524.029		711.549
	TOTAAL ACTIVA		<u>1.006.652</u>		<u>1.162.507</u>
2	PASSIVA				
	2.1 Eigen vermogen	648.901		769.840	
	2.2 Voorzieningen	36.111		117.500	
	2.4 Kortlopende schulden	321.640		275.167	
	TOTAAL PASSIVA		<u>1.006.652</u>		<u>1.162.507</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018
En vergelijkende cijfers 2017

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	2.946.620		2.673.471		2.786.970	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	103.919		17.920		12.565	
3.5 Overige baten	70.928		51.627		70.818	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal baten</i>		3.121.467		2.743.018		2.870.353
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	2.672.573		2.265.784		2.436.450	
4.2 Afschrijvingen	94.535		74.498		83.990	
4.3 Huisvestingslasten	231.568		239.175		238.631	
4.4 Overige lasten	243.730		205.334		283.811	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		3.242.406		2.784.791		3.042.882
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo baten en lasten *</i>		-120.939		-41.773		-172.529
6 Financiële baten en lasten						
6.2 Financiële lasten	-		-		1.030	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo financiële baten en lasten *</i>		-		-		-1.030
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
Totaal resultaat *		<u><u>-120.939</u></u>		<u><u>-41.773</u></u>		<u><u>-173.559</u></u>

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2018
En vergelijkende cijfers 2017

	Ref.	2018		2017	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)			-120.939		-172.529
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2	94.535		83.990	
- Mutaties voorzieningen	2.2	-81.389		6.003	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat			13.146		89.993
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	-62.196		83.578	
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	46.473		26.371	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			-15.723		109.949
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-123.516		27.413
Betaalde interest	6.2.1/-2.4.18		-		1.030
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-123.516		26.383
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-126.200		-228.730	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-126.200		-228.730
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		-249.716		-202.347
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2018		2017	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		533.903		736.250	
Mutatie boekjaar liquide middelen		-249.716		-202.347	
Stand liquide middelen per 31-12			284.187		533.903

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Installaties	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	55.682	1.111.984	335.206	1.502.872
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	55.248	776.758	219.909	1.051.914
Materiële vaste activa per 01-01-2018	434	335.227	115.297	450.958
Verloop gedurende 2018				
Investeringen	-	116.349	9.851	126.200
Afschrijvingen	168	67.405	26.962	94.535
Mutatie gedurende 2018	168-	48.944	17.111-	31.665
Stand per 31-12-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	55.682	1.228.333	345.057	1.629.072
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	55.416	844.162	246.871	1.146.449
Materiële vaste activa per 31-12-2018	266	384.171	98.186	482.623

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	<u>31-12-2018</u>		<u>31-12-2017</u>	
	€	€	€	€
1.2.2.2 OCW	189.247		137.886	
1.2.2.3 Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	-		647	
1.2.2.10 Overige vorderingen	36.250		32.051	
<i>Subtotaal vorderingen</i>	<u> </u>	<u>225.497</u>	<u> </u>	<u>170.584</u>
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	14.345		7.061	
1.2.2.15 Overige overlopende activa	-		-	
<i>Overlopende activa</i>	<u> </u>	<u>14.345</u>	<u> </u>	<u>7.061</u>
Totaal Vorderingen		<u>239.842</u>		<u>177.645</u>

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.2.10 Overige vorderingen	<u>31-12-2018</u>		<u>31-12-2017</u>	
	€	€	€	€
1.2.2.10.1 Vervangingsfonds	9.894		9.987	
1.2.2.10.7 Overige vorderingen	26.356		22.063	
Totaal Overige vorderingen	<u> </u>	<u>36.250</u>	<u> </u>	<u>32.051</u>

1.2.4 Liquide middelen	<u>31-12-2018</u>		<u>31-12-2017</u>	
	€	€	€	€
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	284.187		533.903	
Totaal liquide middelen	<u> </u>	<u>284.187</u>	<u> </u>	<u>533.903</u>

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01- 2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	769.840	-120.938	-	648.901
Totaal Eigen vermogen	769.840	-120.938	-	648.901

2.2 Voorzieningen

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	26.872	1.280	1.081	1.942	-	25.128	6.188	11.589	7.351
2.2.3 Voorzieningen voor groot onderhoud	90.628	33.250	112.894	-	-	10.984	9.064	1.920	-
Totaal Voorzieningen	117.500	34.530	113.975	1.942	-	36.111	15.252	13.509	7.351

* bij netto contante waarde

2.2.1 Personele voorzieningen

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Jubileumuitkeringen	26.872	1.280	1.081	1.942	-	25.128	6.188	11.589	7.351
Totaal personele voorzieningen	26.872	1.280	1.081	1.942	-	25.128	6.188	11.589	7.351

* bij netto contante waarde

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
2.4.6 Schulden aan gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen		13.000		26.000
2.4.8 Crediteuren		33.661		23.219
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		111.408		110.350
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen		27.541		27.504
2.4.12 Kortlopende overige schulden		45.856		12.974
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		<u>231.466</u>		<u>200.047</u>
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen		17.222		-
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen		71.734		75.119
2.4.19 Overige overlopende passiva		1.218		-
<i>Overlopende passiva</i>		<u>90.174</u>		<u>75.119</u>
Totaal Kortlopende schulden		<u>321.640</u>		<u>275.167</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

De volgende niet uit balans blijvende rechten worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd Mndn	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
					per maand	verslag- jaar	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	totaal
				€	€	€	€	€	€	€
1	Stichting Wasko	1-8-2016	31-7-2021	60	1.451	17.332	17.332	27.489	-	44.821

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd Mndn	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
					per maand	verslag- jaar	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	totaal
				€	€	€	€	€	€	€
1	Woonstichting Westwaard Wonen	1-1-2016	31-12-2020	60	5.782	69.384	69.384	69.384	-	138.768
2	Dyade	1-1-2019	31-12-2019	12	3.687	44.244	44.244	-	-	44.244
3	Alblasserdams Schoonmaakbedrijf	1-8-2015	31-7-2019	48	4.640	55.680	32.480	-	-	32.480

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	2.714.254		2.528.641		2.562.076	
	Totaal Rijksbijdrage	<u>2.714.254</u>		<u>2.528.641</u>		<u>2.562.076</u>	
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	126.270		97.294		129.916	
	Totaal Rijksbijdragen	<u>126.270</u>		<u>97.294</u>		<u>129.916</u>	
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	106.096		47.536		94.977	
	Totaal Rijksbijdragen	<u><u>2.946.620</u></u>		<u><u>2.673.471</u></u>		<u><u>2.786.970</u></u>	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen -	103.919		17.920		12.565	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u>103.919</u>		<u>17.920</u>		<u>12.565</u>	
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	<u><u>103.919</u></u>		<u><u>17.920</u></u>		<u><u>12.565</u></u>	
3.5	Overige baten						
3.5.1	Verhuur	17.332		16.900		16.918	
3.5.2	Detachering personeel	11.499		11.387		14.529	
3.5.10	Overige	42.096		23.340		39.370	
	Totaal overige baten	<u><u>70.928</u></u>		<u><u>51.627</u></u>		<u><u>70.818</u></u>	

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	1.824.723		2.208.063		1.763.703	
4.1.1.2	Sociale lasten	258.522		-		244.244	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	79.773		-		59.286	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	90.562		-		76.039	
4.1.1.5	Pensioenpremies	238.017		-		233.868	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		2.491.597		2.208.063		2.377.140
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	-663		-		-9.648	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	159.766		-		46.800	
4.1.2.3	Overige	114.164		57.722		136.857	
	Totaal overige personele lasten		273.267		57.722		174.009
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	49.628		-		68.775	
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	42.662		-		45.924	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		92.290		-		114.699
	Totaal personele lasten		2.672.573		2.265.784		2.436.450

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 51 in 2018 (2017: 53). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2018	2017
Bestuur / Management	2	2
Personeel primair proces	40	42
Ondersteunend personeel	9	9
Totaal gemiddeld aantal werknemers	51	53

4.2	Afschrijvingen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	94.535		74.498		83.990	
	Totaal afschrijvingen		94.535		74.498		83.990

4.3	Huisvestingslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	80.590		107.875		79.157	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	12.577		7.800		14.162	
4.3.4	Energie en water	24.690		19.500		17.551	
4.3.5	Schoonmaakkosten	64.773		57.000		55.456	
4.3.6	Belastingen en heffingen	12.899		8.250		8.027	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	33.250		33.250		35.687	
4.3.8	Overige	2.790		5.500		28.591	
	Totaal huisvestingslasten		231.568		239.175		238.631

4.4	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	77.471		76.950		76.795	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	1.216		1.100		3.425	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	90.252		80.000		104.672	
4.4.5	Overige	74.791		47.284		98.919	
	Totaal overige lasten		243.730		205.334		283.811

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

	2018		Begroot 2018		2017		
	€	€	€	€	€	€	
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	8.664		8.200		8.758	
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden	-		-		-	
4.4.1.1.3	Fiscale advisering	-		-		-	
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten	-		-		-	
			8.664		8.200		8.758

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.2	Financiële lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	-		-		1.030	
	Totaal financiële lasten		-		-		1.030
	Nettoresultaat *		-120.939		-41.773		-173.559

*- is negatief

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-120.938
	Totaal resultaat		<u><u>-120.938</u></u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelnamepercentage
SWV Drechtsteden	Stichting	Sliedrecht	4	0%

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2018
Gemiddelde totale baten	2
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	4
Bezoldigingsklasse	A
Bezoldigingsmaximum	€ 111.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2018.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De volgende leidinggevende topfunctionarissen en toezichhoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Dagelijks bestuur

Aanhef	De heer	De heer	De heer
Voorletters	J.C.	E.	A.
Tussenvoegsel	van der		
Achternaam	Linden	Kamminga	Pietersma
Functie(s)	voorzitter	secretaris	penningmeester
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Nee	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Algemeen bestuur

Aanhef	Mevrouw	De heer
Voorletters	C.C.	A
Tussenvoegsel	de	ter
Achternaam	Graaf-Bragt	Meulen
Functie(s)	lid	lid
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	n.v.t.	nee

Toelichting

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris

Aanhef	De heer
Voorletters	A.
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Genderen

Functievervulling

Functie(s)	bestuurder
Aanvang functievervulling in verslagjaar	01-04-18
Afloop functievervulling in verslagjaar	31-12-18
Uren in verslagjaar (uur)	517
Aantal maanden in verslagjaar (mndn)	9
Aanvang functievervulling in vorig verslagjaar	
Afloop functievervulling in vorig verslagjaar	
Uren in vorig verslagjaar (uur)	
Aantal maanden in vorig verslagjaar (mndn)	

Bezoldiging

Uitgekeerde bezoldiging in verslagjaar	38.775
Uitgekeerde bezoldiging in vorig verslagjaar	-
Uitgekeerde bezoldiging gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	38.775
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totale bezoldiging exclusief BTW	38.775
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde	n.v.t.

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

Maximum uurtarief in verslagjaar	182
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in verslagjaar	94.094
Werkelijk uurtarief in verslagjaar lager dan het maximum uurtarief	Ja
Werkelijk uurtarief in verslagjaar indien hoger	-
Maximum uurtarief in vorig verslagjaar	176
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	-
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar lager dan het maximum uurtarief in vorig verslagjaar	Ja
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar indien hoger	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum gehele	94.094

STATUTAIRE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

Adres: Postbus 46, 2950 AA Alblasserdam

Telefoon: 06-20667622

E-mailadres: a.van.genderen@soba-scholen.nl

Internetsite: www.opa.nl

Bestuursnummer: 42569

Contactpersoon: A. van Genderen
Telefoon: 06-20667622
E-mailadres: a.van.genderen@soba-scholen.nl

BRIN-nummers: 10BR Het Palet
11HR t Nokkenwiel

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Plaats, datum

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

Samenstelling bestuur

de heer J.C. van der Linden
Voorzitter

de heer E. Kamminga
Secretaris

de heer A. Pietersma
Penningmeester

Overige bestuursleden

de heer A. ter Meulen

mevrouw C.C. de Graaf-Bragt

Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

Statutaire adres

Van Eesterensingel 197, 2951 AP Alblasserdam

Adres feitelijke activiteiten

Van Eesterensingel 197, 2951 AP Alblasserdam

Boerenpad 1, 2953 BA Alblasserdam

Maasstraat 30, 2953 CH Alblasserdam

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam te Alblasserdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Basisonderwijs Alblasserdam, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 20 juni 2019
Flynth Audit B.V.

Was getekend

drs. R.M. Janssen RA

BIJLAGEN

OCW-BIJLAGE

1.2.2.2 Ministerie van OCW

<u>Overlopende post lumpsur</u>	<u>Bekostigings jaar</u>	<u>Beschikking (nummer en datum)</u>	<u>Bedrag beschikking</u> €	<u>Toegerekend t/m jaar 2018</u> €	<u>Ontvangen t/m jaar 2018</u> €	<u>Te vorderen 31-12-2018</u> €
Personeel						
Het Palet	2018	894472-2	859.055	357.940	296.803	61.136
t Nokkenwiel	2018	897211-2	1.068.950	445.396	369.322	76.074
PAB						
Het Palet	2018	906552-2	180.172	75.072	75.072	-
t Nokkenwiel	2018	906169-2	222.529	92.721	92.721	-
Prestatiebox						
Het Palet	2018	896022-2	46.180	19.242	20.966	-1.724
t Nokkenwiel	2018	896693-2	58.061	24.192	26.360	-2.168
Totaal OCW			<u>2.434.947</u>	<u>1.014.561</u>	<u>881.244</u>	<u>133.318</u>